

Những Bài Học Quan Trọng Cho Cộng Đông Muslim

﴿ الدروس المهمة لعامة الأمة ﴾

[Tiếng Việt – Vietnamese – فيتنامي]

Abdul Azeez bin Abdullah bin Baaz

Dịch thuật:
Abu Hisaan Ibnu Ysa

2011 - 1432

IslamHouse.com

﴿ الدروس المهمة لعامة الأمة ﴾
(باللغة الفيتنامية))

عبد العزيز بن عبد الله بن باز

ترجمة: محمد زين بن عيسى

2011 - 1432

IslamHouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

LỜI MỞ ĐẦU

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى عَبْدِهِ وَرَسُولِهِ نَبِيِّنَا
مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ، أَمَّا بَعْدُ:

Alhamdulillah, tạ ơn Allah Đấng Chúa Tể của vũ trụ và muôn loài, sự chiến thắng chắc chắn sẽ thuộc về người biết kính sợ. Cầu xin Allah ban bình an và phúc lành cho bề tôi, cho Rosul của Ngài, Nabi Muhammad, cho dòng dõi cùng tất cả bằng hữu của Người. Amma Ba'd:

Đây là vài lời ngắn gọn súc tích để hiểu phân tích những gì bắt buộc mỗi người Muslim cần phải biết về tôn giáo Islam và quyền sách này được gọi là "NHỮNG BÀI HỌC QUAN TRỌNG CHO CỘNG ĐỒNG MUSLIM". Cầu xin Allah ban lợi ích cho cộng đồng Muslim và chấp nhận việc làm này của bề tôi, quả thật Ngài rất rộng lượng.

Abdul Azeez bin Abdullah bin Baaz

BÀI HỌC THỨ NHẤT

CHƯƠNG AL-FATIHAH & MỘT SỐ CHƯƠNG NGẮN KHÁC

Học thuộc lòng chương kinh Al-Fatihah và những chương kinh ngắn khác như từ chương Al-Zilzilah đến chương Al-Naas dạy bằng miệng (người dạy đọc trước đến người nghe đọc lại nếu không biết đọc chữ Arap) đồng thời chỉnh sửa đọc cho đúng và phân tích ý nghĩa sao cho dễ hiểu.

BÀI HỌC THỨ HAI

CÁC NỀN TẢNG CỦA ISLAM

Mỗi người Muslim phải hiểu rõ năm của Islam, nền tảng đầu tiên là nền tảng vĩ đại nhất đó là lời tuyên thệ: "La i la ha il lol loh và Muhammad ro su lul loh" tức phủ nhận hết tất cả mọi thần linh được tôn thờ ngoài Allah dù đó là phật hay tượng hay cây cối hay mộ phần hay người chết... chỉ tôn thờ Allah duy nhất không có sự tỏ hợp cùng Ngài bất cứ gì.

* Điều kiện của câu: "La i la ha il lol loh" gồm:

- 1- Kiến thức: là phải phủ nhận đi sự vô thức về Allah.
- 2- Lòng khẳng định: là không có chút nghi ngờ trong lòng.
- 3- Thành tâm: là bỏ hết mọi sự tôn thờ khác ngoài Allah.
- 4- Chân thật: là không hề có sự dối trá trong tâm.
- 5- Thương yêu: là tình thương Allah đặt lên trên hết.
- 6- Thi hành: là không bỏ bất cứ gì được lệnh.
- 7- Chấp nhận: là không hề khước từ điều gì Allah hạ lệnh.
- 8- Phủ nhận hết tất cả mọi sự tôn thờ ngoài Allah.

Tám điều kiện này được gom lại thành hai câu thơ như sau:

مَحَبَّةٍ وَانْقِيَادٍ وَالْقَبُولِ لَهَا   عِلْمٌ يَقِينٌ وَإِخْلَاصٌ وَصِدْقُكَ مَعِ
سِوَى الْإِلَهِ مِنَ الْأَشْيَاءِ قَدْ أَلَّهَا   وَزَيْدٌ تَأْمِنُهَا الْكُفْرَانَ مِنْكَ بِمَا

Còn ý nghĩa câu "Muhammad ro su lul loh" mang ý nghĩa chi tiết là: tin tưởng hết tất cả mọi điều được Nabi Muhammad thông báo, thi hành mọi điều được Người ra lệnh, tránh xa mọi điều bị Người ngăn cấm và khuyến cáo và chỉ tôn thờ Allah trong không khổ được Người chỉ đạo và giải thích.

Kế tiếp phân tích tiếp về ý nghĩa của bốn nền tảng còn lại như Solah, Zakat, nhịn chay tháng Romadon và Haj (hành hương) tại ngôi đền Ka'bah đối với người có khả năng phải thi hành.

BÀI HỌC THỨ BA CÁC NỀN TẢNG CỦA ĐỨC TIN

Gồm sáu nền tảng:

Tin tưởng vào Allah.

Tin tưởng vào tất cả Thiên Thần của Ngài.

Tin tưởng vào tất cả Kinh Sách của Ngài.

Tin tưởng vào tất cả Thiên Sứ (Rosul, Nabi) của Ngài.

Tin tưởng vào ngày tận thế..

Tin tưởng vào định mệnh tốt hay xấu đều do Allah định đoạt.

BÀI HỌC THỨ TƯ THỂ LOẠI TÂUHID & THỂ LOẠI SHIRK (TÍNH DUY NHẤT CỦA ALLAH & SỰ TÔN THỜ NGOÀI NGÀI)

* **Thể loại Tâuhid:** gồm ba loại: Tâuhid Al-Rububiyah, Tâuhid Al-Uluhiyah và Tâuhid Al-Asma & Al-Sifat.

a) Tâuhid Al-Rububiyah: là tin tưởng chắc chắn rằng duy chỉ Allah là Đấng Tạo Hóa ra tất cả, quản lý tất cả và tuyệt đối không có sự cộng tác cùng Ngài trong việc tạo hóa.

b) Tâuhid Al-Uluhiyah: là một lòng tin tưởng tuyệt đối rằng chỉ Allah duy nhất mới xứng đáng được tôn thờ và tuyệt đối không đồng đẳng với Ngài trong sự tôn thờ đó. Cho nên, tất cả mọi sự hành đạo như hành lễ Solah, cúng lạy, nhịn chay, thờ nguyện, giết tế... chỉ vì Allah mà hành đạo thật thành tâm vì Ngài.

c) Tâuhid Al-Asma & Al-Sifat: là tin tưởng tất cả các Đại Danh & Tính Cách tuyệt đối của Allah được nhắc trong Qur'an hoặc Hadith Soheeh đồng thời xác định tất cả các Đại Danh & Tính Cách tuyệt đối đó cho Allah trên mặt phải, mặt tốt đẹp xứng đáng Allah có, không được suy diễn, không hiểu sai lệch, không thí dụ, bởi đây là thiên lệnh của Allah:

قَالَ تَعَالَى: ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿٣﴾ وَلَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٤﴾﴾

﴿يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿٤﴾﴾

﴿(Hỡi Muhammad) hãy nói (với những người Do Thái, người Thiên Chúa Giáo và những kẻ thờ đa thần): Ngài là Allah, Đấng duy nhất,

Allah là Đấng tự hữu, Đấng độc lập mà tất cả (vạn vật) phải nhờ vả, Ngài không sinh đẻ ra ai và cũng không do ai sinh ra, và không một ai (hay vật gì) có thể so sánh với Ngài đặng.﴾ Al-Ikhlos (chương 112).

Allah phán ở chương khác:

قَالَ تَعَالَى: ﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ ﴿١١﴾ الشورى: ١١

﴿Không một có cái gì giống Ngài cả và Ngài là Đấng Hằng Nghe, Đấng Hằng Thấy﴾ Al-Shuro: 11 (chương 42).

Một số Ulama học giả Islam chỉ chia Tâuhid ra làm hai loại mà thôi họ cho rằng Tâuhid Al-Asma & Al-Sifat cùng với Tâuhid Al-Rububiyah.

* **Thể loại Shirk:** gồm ba loại: Shirk lớn, Shirk nhỏ và Shirk ẩn.

a) **Shirk lớn:** với tội danh này làm tất cả mọi sự hành đạo trước đó bị hủy bỏ, người đó trở thành Kafir (người ngoại đạo) và muôn đời sống trong lửa địa ngục, Allah phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ ﴿٨٨﴾ الأنعام: ٨٨

﴿Nhưng nếu họ tổ hợp (trong việc tôn thờ) những thần linh khác cùng với Ngài thì tất cả việc làm của họ sẽ tiêu tan hết﴾ Al-An-a'm: 88 (chương 6).

Allah phán ở chương khác:

قَالَ تَعَالَى: ﴿مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسْجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِم بِالْكَفْرِ

أُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ﴾ ﴿١٧﴾ التوبة: ١٧

﴿Những người Đa Thần không xứng đáng làm công việc bảo quản các Masjid (Thánh Đường) của Allah bởi vì chúng tự xác nhận mình là nhóm người không đức tin. Đó là những kẻ mà việc làm của chúng chẳng có kết quả gì và chúng sẽ vào trong lửa địa ngục sống muôn đời.﴾ Al-Tâubah: 17 (chương 9).

Đối với những ai chết trên tội danh Shirk lớn thì sẽ không được Allah tha thứ tội lỗi và y bị cấm vào thiên đàng, Allah phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾ ﴿٤٨﴾ النساء: ٤٨

﴿Quả thật, Allah không bao giờ tha thứ việc tổ hợp (ai hay vật gì) cùng với Ngài nhưng Ngài lại tha thứ những tội lỗi khác ngoài nó cho bất cứ ai Ngài muốn﴾ Al-Nisa: 48 (chương 4).

Allah phán ở chương khác:

قَالَ تَعَالَى: ﴿إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ

أَنْصَارٍ ﴿٧٢﴾ المائدة: ٧٢

﴿Quả thật, những ai thờ phụng những thần linh khác bên cạnh Allah thì chắc chắn Allah sẽ cấm y vào Thiên Đàng và nơi ở dành cho y chính là hỏa ngục. Và không có sự giúp đỡ nào đối với những kẻ chuyên làm điều sai trái ngông cuồng.﴾ Al-Ma-i-dah: 72.

- **Thê loại Shirk lớn:** Cầu xin người chết, bụt tượng, thần linh... hay van vái họ mong được giúp đỡ hoặc che chở hoặc giết tế động vật vì họ.

b) **Shirk nhỏ:** Dựa theo Qur'an và Sunnah cũng gọi đó là tội Shirk nhưng là không giống như Shirk lớn, thí dụ như: Al-Riya (khoe khoan, phô trương) cũng gọi là Shirk nhưng chỉ xóa một số sự hành đạo, tương tự thê thê nguyên ngoài Allah và câu: "Allah và người nào đó đã muốn", Nabi ﷺ nói:

قَالَ ﷺ: ((إِنَّ أَخْوَفَ مَا أَخَافُ عَلَيْكُمُ الشِّرْكَ الْأَصْغَرَ)) قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَمَا الشِّرْكَ الْأَصْغَرُ؟ قَالَ: ((الرِّيَاءُ)) رواه الإمام أحمد، والطبرني والبيهقي.

"Quả thật rằng điều Ta sợ nhất cho các người là Shirk nhỏ." Sohabah hỏi: Thừa Rosul thê nào là Shirk nhỏ? Rosul đáp: "Al-Riya." Hadith do Imam Ahmad, Al-Tobary và Al-Baihaq ghi lại.

Nabi ﷺ nói ở Hadith khác:

قَالَ ﷺ: ((مَنْ حَلَفَ بِشَيْءٍ دُونَ اللَّهِ فَقَدْ أَشْرَكَ)) رواه أحمد بإسناد صحيح عن عمر الخطاب.

"Ai thê nguyên bằng danh nghĩa nào đó ngoài danh nghĩa của Allah thì đã phạm tội Shirk." Hadith do Ahmad ghi lại bằng đường truyền Soheeh (xác thực) từ U'mar bin Al-Khottob.

ورواه أبو داود والترمذي بإسناد صحيح من حديث ابن عمر عن النبي ﷺ أنه قال: ((مَنْ حَلَفَ بِغَيْرِ اللَّهِ فَقَدْ كَفَرَ أَوْ أَشْرَكَ))

Hadith khác do Abu Dawud và Al-Tirmizy ghi lại theo đường truyền Soheeh (xác thực) từ Ibnu U'mar thuật lại lời Nabi ﷺ rằng: "Ai thê nguyên ngoài danh nghĩa của Allah thì đã phạm phải tội Kuf (phủ nhận Allah) hoặc tội Shirk."

Nabi ﷺ nói ở Hadith khác:

قَالَ ﷺ: ((لَا تَقُولُوا مَا شَاءَ اللَّهُ وَشَاءَ فُلَانٌ، وَلَكِنْ قُولُوا: مَا شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ شَاءَ فُلَانٌ))
أخرجه أبو داود بإسناد صحيح عن حذيفة بن اليمان.

"Các người chớ có nói: Allah và người đó đã muốn mà hãy nói: Allah đã muốn rồi sau đó người đó muốn." Hadith do Abu Dawud ghi lại bằng đường truyền Soheeh từ Huzafah bin Al-Yamaan.

Với tội danh này không hủy bỏ hết mọi việc làm mà chỉ một số mà thôi cũng không bị muôn đời trong hỏa ngục nhưng làm cho đức tin bị thiếu sự hoàn hảo.

c) **Shirk ần:** với loại này thì có Hadith Nabi ﷺ đã nói:

قَالَ ﷺ: ((أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِمَا هُوَ أَخْوَفُ عَلَيْكُمْ عِنْدِي مِنَ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ)) قَالُوا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ. فَقَالَ: ((الشِّرْكُ الْخَفِيُّ أَنْ يَقُومَ الرَّجُلُ يُصَلِّيَ فَيُزَيِّنُ صَلَاتَهُ لِمَا يَرَى مِنْ نَظَرِ رَجُلٍ إِلَيْهِ)) رواه الإمام أحمد في مسنده عن أبي سعيد الخدري.

"Chẳng lẽ các người không muốn Ta báo cho các người điều làm Ta sợ dùm cho các người hơn cả sự xuất hiện của Al-Dajjal hay sao?" mọi người đáp: Chúng tôi muốn Thưa Allah. Người tiếp: **"Shirk ần, đó là người đàn ông đứng dâng lễ Solah (ban đầu vì Allah) bỗng nhưng trở nên khúm núm sợ hãi hơn vì đã nhìn thấy ai đó đang nhìn anh ta."** Hadith do Imam Ahmad ghi lại trong bộ Musnad từ Abu Sa-eed Al-Khudry.

* Có thể chúng ta phân loại Shirk ra làm hai loại lớn và nhỏ còn loại ần thì mang ý nghĩa rộng hơn có khi trong Shirk lớn và có khi trong Shirk nhỏ. Trong Shirk lớn như Shirk của nhóm đạo đức giả bởi chúng đã dấu che sự phủ nhận Allah còn bề ngoài thì luôn thể hiện là người ngoan đạo nhằm bảo vệ sinh mạng và tài sản chúng. Đối với Shirk nhỏ như Al-Riya như được nhắc ở những Hadith trên.

BÀI HỌC THỨ NĂM EHSAAN

Ehsaan là sự tôn thờ, hành đạo vì Allah như thể nhìn thấy Ngài, nếu không thể nhìn thấy Ngài thì luôn biết rằng Ngài luôn nhìn thấy.

BÀI HỌC THỨ SÁU ĐIỀU KIỆN LỄ SOLAH

Điều kiện để được hành lễ Solah: gồm 9 điều:

- 1- Islam tức phải là người Muslim.
- 2- Có lý trí.
- 3- Biết nhận thức.
- 4- Lấy Wud'ua sau khi tiểu hoặc trung hoặc đại tiện hoặc phải tắm khi bị Junub.
- 5- Tẩy sạch chất dơ khỏi quần áo, cơ thể và nơi dâng lễ.
- 6- Che phần kín, phần kín của nam từ rốn đến đầu gối còn nữ cả cơ thể ngoại trừ mặt và đôi bàn tay.
- 7- Đã đến giờ.
- 8- Hướng về Qiblah.
- 9- Định tâm.

BÀI HỌC THỨ BẢY NỀN TẢNG CỦA LỄ SOLAH

Các nền tảng của lễ Solah: gồm 14 nền tảng:

- 1- Đứng đối với người có khả năng.
- 2- Tak-bi-ro-tul Éh-rom (tức gơ hai bàn tay lên ngang vai hoặc ngang trái tai, hai bàn tay xòe ra, các ngón tay khép lại, lòng bàn tay hướng về trước và nói Ol-lo-hu Ak-bar).
- 3- Đọc bài Fatihah.
- 4- Ruk'ua tức cúi người về trước vuông góc 90 độ.
- 5- Đứng thẳng người trở lại sau khi Ruk'ua.
- 6- Quỳ lạy trên bảy phần của cơ thể.
- 7- Ngồi dậy sau quỳ lạy.
- 8- Ngồi lại giữa sau hai lần quỳ lạy.
- 9- Thực hiện các nền tảng một cách bình thản.
- 10- Làm theo thứ tự.
- 11- Đọc Ta-shah-hud cuối.
- 12- Ngồi đọc Ta-shah-hud cuối.
- 13- Đọc Solawat (cầu xin bình an và phúc lành) cho Nabi ﷺ.
- 14- Nói Salam ở bên phải rồi bên trái.

BÀI HỌC THỨ TÁM NHỮNG ĐIỀU BẮT BUỘC TRONG LỄ SOLAH

Những điều bắt buộc trong lễ Solah: gồm 8 điều:

1) Tất cả câu Ol-lo-hu Akbar ngoại trừ Tak-bi-ro-tul Éh-rom (tức Ol-lo-hu Akbar đầu tiên).

2) Câu: سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ

(Sa mi Ol lo hu li manh ha mi đáh)

Ý nghĩa: Allah hằng nghe thấy tất cả lời ca ngợi của ai tán dương ca tụng Ngài.

Câu này chỉ bắt buộc Imam và người dâng lễ Solah một mình còn Mámum (những người dâng lễ theo Imam) thì không bắt buộc.

3) Câu: رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ

(Ráp ba na va la kal hâm đu)

Ý nghĩa: Thưa Thượng Đế chúng tôi! Mọi lời ca ngợi tán dương là của Ngài.

Câu này bắt buộc Imam, Mámum và người dâng lễ một mình.

4) Câu: سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ lúc Rukúa.

(Súp ha na ráp bi dal a z.i.m)

Ý nghĩa: Vinh quang thay Thượng Đế của tôi, Ngài thật vĩ đại!

5) Câu: سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى lúc quỳ lại.

(Súp ha na ráp bi dal á' la)

Ý nghĩa: Vinh quang thay Thượng Đế của tôi, Ngài thật tối cao!

6) Câu: رَبِّ اغْفِرْ لِي giữa hai lần quỳ lại.

(Ráp biệt fir ly)

Ý nghĩa: Thưa Thượng Đế! Cầu xin hãy dung thứ tội lỗi cho bề tôi.

7) Đọc Ta-shah-hud đầu tiên tức đọc.

8) Ngồi đọc Ta-shah-hud đầu tiên.

Ai cố ý bỏ một trong những điều bắt buộc thì lễ Solah vô hiệu còn ai bỏ vì quên lãng hoặc không biết thì phải quỳ lại Sahhu.

BÀI HỌC THỨ TÁM LỜI TA-SHAH-HUD

Cách Ta-shah-hud đầu tiên là nói lời như sau:

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ، وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ،
السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا
عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

(Ách ta hi da tu lil lách, vós so la qua tu voát toai di b.á.t

As sa la mu a' lây ka ây du hanh Na bi du va rôh ma tul ló hi va ba ro ka túh

As sa la mu a lây na va a' la i' ba ðil la his so li h.i.n

Ash ha ðu al la i la ha il lol lóh va ash ha ðu anh na Mu hâh ma ðanh áp ðu hu va ro su lúh.)

Ý nghĩa: Mọi điều bình an, tốt đẹp và những hành động tôn thờ là của Allah. Cầu xin Ngài ban bình an, sự khoan dung và phúc lành cho Nabi, cho chúng tôi và cho tất cả những người đạo hạnh trong số bầy tôi ngoan đạo của Ngài. Tôi xác nhận không có Thượng Đế nào xứng đáng được thờ phụng mà chỉ có Allah và xin chứng nhận Muhammad là bề tôi và cũng là vị Thiên Sứ của Ngài.

Cách Ta-shah-hud cuối cùng là cầu xin Allah ban bình an, phúc lành cho Nabi ﷺ và cách cầu xin như sau:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ
إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ. اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ
عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

(Ol lo hum ma sol li a' la Mu hâh mách va a' la a li Mu hâh mách, ka ma sol lây ta a' la Íp ro h.i.m va a' la a li Íp ro h.i.m, in na ka ha mi ðum ma j.i.ð

Ol lo hum ma ba rík a' la Mu hâh mách va a' la a li Mu hâh mách, ka ma ba rák ta a' la Íp ro h.i.m va a' la a li Íp ro h.i.m, in na ka ha mi ðum ma j.i.ð)

Ý nghĩa: Thưa Allah! Cầu xin hãy ban sự bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad và dòng tộc của Người giống như Ngài đã ban cho Nabi Ibrohim và dòng tộc của Người. Quả thực, Ngài là Đáng Tội Cao và Rộng Lượng.

Kế tiếp cầu xin Allah thoát khỏi bốn điều như sau:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا
وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ.

(Ol lo hum ma in ny a u' zu bi ka min a' zaa bil qob ry, và min a' zaa bi ja hanh năm, và min fit na til mah yaa val ma maat, và min shir ri fit na til ma see hid daj jaal)

Ý nghĩa: {Thưa Allah! Quả thực, bề tôi cầu xin Ngài che chở tránh khỏi sự hành phạt trong ngôi mộ và trong địa ngục, tránh khỏi mọi thử thách cám dỗ trong cuộc sống trần gian, trước khi chết và tránh mọi điều xấu khi Dajjaal xuất hiện.}

Kế tiếp cầu xin bất cứ gì muốn bằng bất cứ ngôn ngữ gì, tốt nhất nên cầu xin theo những gì Nabi ﷺ đã dạy như câu:

((اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ، وَشُكْرِكَ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ. اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي
ظُلْمًا كَثِيرًا، وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، فَاعْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ، وَارْحَمْنِي،
إِنَّكَ أَنْتَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ))

(Ol lo hum ma a i'n ny a' la zik zi ka, và shuk ri ka, và hus ny i' baa da tik. Ol lo hum ma in ny zo lâm tu naf sy zul manh ka thee ro, và laa dũ fi ruz zu nu ba il laa an ta, fũ fir ly mũr fi ro tanh min i'n dik, var hãm ny in na ka an tal gho fu rur ro heem)

Ý nghĩa: Thưa Allah! Cầu xin hãy giúp đỡ bề tôi luôn (miệng) ca tụng tạ ơn Ngài và luôn làm tốt đẹp trong việc thờ phụng Ngài. Thưa Allah! Quả thực, bề tôi đã sai quấy rất nhiều, không ai có khả năng tha thứ cho sự sai quấy đó mà chỉ có Ngài. Cầu xin hãy dung thứ, khoan dung cho bề tôi. Quả thực, Ngài là Đấng Rất Mực Khoan Dung, Rất Mực Nhân Từ.

Chú ý: Sau lần Ta-shah-hud đầu tiên tức đọc hết câu Ash ha ðu al la i la ha il lol lóh va ash ha ðu anh na Mu hãm ma ðanh áp ðu hu va ro su lúh ở Rak-at thứ hai thì tiếp tục đứng dậy hành lễ Rak-at thứ ba đối với ai hành lễ Solah Zuhr, O'sr, Mũ-rip và I-sha. Nhưng nếu đọc tiếp Solawat (cầu xin bình an và phúc lành) cho Nabi ﷺ luôn thì tốt hơn, rồi đứng dậy vào Rak-at thứ ba.

BÀI HỌC THỨ MƯỜI SUNNAH CỦA LỄ SOLAH

Những điều Sunnah (khuyến khích làm):

1- Đọc câu Al-Is-tif-taah như sau:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ

(Súp ha na kol lo hum ma và bi hãm dik, và ta ba ro kas muk, và ta a' laa jad duk, và la i la ha ghoi ruk.)

Ý nghĩa: Vinh quang thay Allah và bằng lời ca ngợi Ngài mà ca tụng tán dương, may mắn thay Đại Danh của Ngài, tối cao thay uy quyền của Ngài và không có Thượng Đế nào xứng đáng được thờ phụng mà chỉ có Ngài.

Hoặc đọc những lời Al-Is-tif-taah khác cũng được.

2- Dùng tay phải nắm cổ tay trái và đặt lên lòng ngực suốt thời gian đứng hành lễ kể cả khi đứng trở lại sau Rukua.

3- Thẳng các ngón tay ra và khép lại đồng thời giơ đôi bàn tay lên khoảng ngang vai hoặc ngang trái tai ở Tak-beer Eh-rom đầu tiên, khi Rukua, đứng lại sau Rukua và khi đứng lại sau Ta-shah-hud đầu tiên vào Rak-at thứ ba.

4- Đọc hơn một lần đối với câu tán dương trong lúc Rukua và quỳ lạy.

5- Sau câu:

رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ

(Ráp ba naa và la kal hãm d)

Ý nghĩa: Thưa Thượng Đế chúng tôi! Mọi lời ca ngợi tán dương là của Ngài

Sau khi đứng dậy ở Rukua đọc tiếp câu:

حَمْدًا كَثِيرًا، طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ

(Hãm đanh ka thee ron, toi yi banh mu ba ro kanh feeh)

Ý nghĩa: Chỉ vì Ngài chúng tôi thành tâm ca tụng và ngày càng nhiều hơn.

- Đọc nhiều hơn một lần câu cầu xin giữa hai lần quỳ lạy.

6- Đầu và lưng ngang đều nhau khi Rukua.

7- Hai cù chỏ không dính vào người, bụng không dính vào hai đùi và hai đùi không dính vào ống quyển khi đang quỳ lạy.

8- Hai khủy tay giơ lên khỏi mặt đất khi đang quỳ lạy.

9- Khi ngồi thì đặt mông lên lòng bàn chân trái và chân phải dựng đứng trong lần ngồi giữa hai lần quỳ lạy và đọc Ta-shah-hud đầu tiên.

10- Khi ngồi đọc Ta-shah-hud cuối thì ngồi mông đặt xuống đất, chân trái đưa qua bên phải đặt dưới chân phải còn chân phải thì dựng đứng lên.

11- Khi ngồi đọc Ta-shah-hud đầu và Ta-shah-hud cuối thì bàn tay trái khép lại đặt lên đùi trái còn bàn tay phải thì ngón trỏ phải chỉ thẳng ra ngay từ khi ngồi đọc Ta-shah-hud đến hết, ngón cái phải và ngón giữa phải đầu đầu nhau còn hai ngón còn lại nắm lại.

12- Solawat (cầu xin bình an và phúc lành) cho Nabi Muhammad ﷺ, cho Nabi Ibrohim ﷺ và dòng tộc họ trong Ta-shah-hud đầu tiên.

13- Cầu xin trong Ta-shah-hud cuối cùng.

14- Đọc lớn tiếng trong lễ Solah Fajr, Solah Ju-mu-a'h (thứ sáu), Solah hai ngày đại lễ tết, Solah cầu mưa và hai Rak-at đầu của Solah Mư-ri-p và Solah I-sha.

15- Đọc thầm trong lễ Solah Zuhr, O'sr, Rak-at thứ ba của Solah Mư-ri-p và hai Rak-at cuối của Solah I-sha.

16- Đọc thêm chương kinh khác sau chương Al-Fatihah, làm thêm nữa những điều Sunnah (khuyến khích) được truyền lại chính xác từ Nabi ﷺ ngoài những gì được nhắc ở trên như xòe các ngón tay ra nắm lấy đầu gối khi Rukua.

BÀI HỌC THỨ MƯỜI MỘT NHỮNG ĐIỀU LÀM HƯ LỄ SOLAH

Những điều làm hư lễ Solah: gồm tám điều:

- 1- Biết là nói chuyện làm hư lễ Solah mà vẫn nói thì lễ Solah của y bị hư còn ai không biết thì không ảnh hưởng gì.
- 2- Cười ra tiếng.
- 3- Ăn.
- 4- Uống.
- 5- Hở phần kín.
- 6- Xoay lệnh hướng Qiblah.
- 7- Đùa giỡn trong lễ Solah.
- 8- Hư nước Wuđua.

BÀI HỌC THỨ MƯỜI HAI ĐIỀU KIỆN NƯỚC WUĐUA

Những điều kiện lấy Wuđua: gồm mười điều:

- 1- Phải là người Muslim.
- 2- Có lý trí.

- 3- Biết phân biệt.
- 4- Định tâm.
- 5- Không được cắt ngang sự định tâm trong khi đang lấy Wud'ua phải tiếp tục đến khi xong.
- 6- Cắt đứt mọi điều bắt buộc Wud'ua (như vệ sinh...).
- 7- Rửa hoặc chùi sau khi vệ sinh xong trước lấy Wud'ua.
- 8- Lấy Wud'ua bằng nước và những gì giáo lý cho phép.
- 9- Tẩy rửa những gì ngăn cản không cho nước chạm trực tiếp cơ thể.
- 10- Đã đến giờ hành lễ Solah đối với ai thường xuyên bị hư nước Wud'ua.

BÀI HỌC THỨ MƯỜI BA ĐIỀU BẮT BUỘC KHI LẤY WUD'UA

Những điều bắt buộc khi lấy Wud'ua: gồm 6 điều:

- 1- Phải rửa toàn khuôn mặt đồng thời súc miệng và rửa mũi.
- 2- Rửa hai cánh tay lên đến khỏi cù chỏ.
- 3- Vuốt toàn đầu cùng với vuốt đôi lỗ tai bằng nước.
- 4- Rửa đôi chân lên đến mắt cá.
- 5- Làm theo thứ tự.
- 6- Làm liên tục.

Khuyến khích rửa mặt, đôi tay, đôi chân, súc miệng, súc mũi ba lần nhưng chỉ bắt buộc rửa một lần là đủ. Chỉ riêng vuốt đầu và đôi lỗ tai bằng nước chỉ vuốt một lần duy nhất như được nhắc đến trong nhiều Hadith Soheeh.

BÀI HỌC THỨ MƯỜI BỐN NHỮNG ĐIỀU LÀM HƯ WUD'UA

Những điều làm hư Wud'ua: gồm 6 điều:

- 1- Mọi thứ xuất ra từ bộ phận sinh dục và hậu môn.
- 2- Chất dơ bẩn xuất ra từ cơ thể.
- 3- Mất cảm giác do ngủ hoặc xỉu...
- 4- Sờ trực tiếp vào bộ phận sinh dục và hậu môn.
- 5- Ăn thịt lạc đà hoặc bất cứ bộ phận nào khác của lạc đà.
- 6- Bỏ đạo Islam (cầu xin Allah che chở).

Chú ý: Tắm rửa người chết theo ý kiến đúng nhất của đại đa số Ulama học giả Islam là không làm hư Wud'ua bởi không có bằng chứng

xác thực cho sự việc. Nhưng người tắm rửa có chạm trực tiếp vào bộ phận sinh dục hoặc hậu môn thì làm hư Wud'ua.

Yêu cầu người tắm cho người chết không được chạm vào bộ phận sinh dục và hậu môn người chết ngoại trừ có bao tay hoặc vải che, và tương tự việc va chạm phụ nữ không làm hư nước Wud'ua dù cố ý hay vô tình miễn sao không bị xuất chất gì sau lần va chạm đó, bởi trước kia Nabi ﷺ đã từng hôn vợ rồi ra hướng dẫn lễ Solah mà không hề lấy nước Wud'ua lại.

Đối với câu kinh trong chương Al-Ma-i-dah (chương 5) Allah phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ﴾ المائدة: ٦

﴿Hoặc các người đã va chạm với vợ﴾ Al-Ma-i-dah: 6 (chương 5).

Giới Ulama học giả Islam phân tích rằng chữ «**va chạm**» trong câu kinh mang ngụ ý quan hệ vợ chồng và đây cũng là ý kiến của Abdullah bin Abbaas và tập thể Ulama xưa và nay đồng thống nhất.

BÀI HỌC THỨ MƯỜI LĂM TẬP TÍNH NẾT THEO KHUÔN KHỔ ISLAM

Là người Muslim phải tập tính nét theo khuôn khổ Islam dạy bảo đó là: thật thà, uy tín, trung kiên, lịch thiệp, can đảm, rộng lượng, đúng hẹn, không vi phạm mọi điều bị Allah cấm, cư xử tốt với xóm làng, giúp đỡ người cần giúp đỡ với khả năng có thể và tất cả những gì đã được Qur'an và Sunnah Soheeh giáo dục.

BÀI HỌC THỨ MƯỜI SÁU TÁCH PHONG CỦA NGƯỜI THEO TÔN GIÁO ISLAM

Là người Muslim phải làm theo tách phong của một người ngoan đạo Islam như: chào hỏi nhau bằng lời Salam (chúc bình an), mặt luôn vui cười, ăn uống bằng tay phải, bắt đầu mọi việc bằng câu "Bismillah" (nhân danh Allah) và kết thúc đều nói "Alhamdulillah" (tạ ơn Allah), nói Alhamdulillah sau khi nhảy mũi, nói lại lời cầu xin cho người nào nhảy mũi rồi nói Alhamdulillah, thăm viếng người bệnh, dâng lễ Solah cho người chết và theo đến mộ, làm theo văn hóa Islam khi vào Masjid, vào nhà, ra khỏi nhà, đi đường, cư xử tốt với cha mẹ, người trong tộc, xóm làng, người lớn tuổi, trẻ em, chúc mừng cho ai vừa mới có em bé, cầu xin hồng phúc người mới lập gia đình, chia buồn với ai bị nạn kiếp hoặc mất người thân và nhiều tách phong khác trong lời nói, cách ăn mặc...

BÀI HỌC THỨ MƯỜI BẢY KHUYẾN CÁO NHAU VỀ TRỌNG TỘI SHIRK & TỘI LỖI KHÁC

Khuyến cáo nhau, khuyên bảo lẫn nhau không phạm tội Shirk và những tội lỗi khác như: luôn tránh bậy đại trọng tội đó là: Shirk với Allah, bùa ngãi, giết người không được phép giết (hoặc tự vẫn), cho vai lầy lãi, ăn tiền trẻ mồ côi, bỏ chạy vào ngày chiến đấu với Kafir, đổ tội hay vu khống gian dâm, thông dâm cho phụ nữ có đức tin.

Tương tự: không được bất hiếu với cha mẹ, cắt đứt quan hệ dòng tộc, làm chứng giả dối, thề thốt dối trá dùng danh nghĩa Allah, làm phiền hà xóm làng, xâm phạm đến sinh mạng, tài sản, danh dự người khác, uống rượu (hoặc mọi chất gây say dù ít hay nhiều), cờ bạc, nói xấu, vu khống và nhiều tội danh khác đã bị Allah và Rosul ﷺ của Ngài đã cấm.

BÀI HỌC THỨ MƯỜI TÁM CHUẨN BỊ CHO NGƯỜI CHẾT, DÂNG LỄ SOLAH & CHÔN CÁT

Sự việc được phân tích như sau:

Thứ nhất: Nên nhắc nhở người hấp hối câu: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ (la i la ha il lol loh) vì Nabi ﷺ đã nói:

قَالَ ﷺ: ((لَقِّنُوا مَوْتَاكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ)) رواه مسلم.

"Các người hãy nhắc nhở người hấp hối nói lên câu لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ (la i la ha il lol loh)." Hadith do Muslim ghi lại. Tức nhắc nhở người có dấu hiệu hấp hối sắp qua đời.

Thứ hai: Khi biết chắc chắn cái chết đến thì hãy nhắm mắt lại và tay thì nắm râu như được truyền lại từ Nabi ﷺ.

Thứ ba: Bắt buộc tắm rửa cho người Muslim đã chết ngoại trừ ai chết vì thánh chiến ở trận địa đối với người này không tắm, không hành lễ Solah cho họ và chôn cất với quần áo đã mặc, bởi Nabi ﷺ không tắm rửa cũng không dâng lễ Solah cho các anh hùng đã tử trận ở trận Uhud.

Thứ tư: Cách tắm rửa người chết: dùng vải (hoặc khăn) che phần kín người chết và dờ lên chút ít khi rửa, dùng bao tay hoặc gì đó quấn tay lại rồi đè bụng cho ra hết chất thải, kế tiếp lấy nước Wud'ua cho người chết như lấy nước Wud'ua hành lễ Solah, kế tiếp gội đầu và râu bằng nước pha lá táo hoặc chất thơm thời nay, kế tiếp tắm rửa toàn thân bắt đầu bên phải trước rồi đến bên trái ba lần, cứ mỗi lần tắm đều đè bụng một lần

xem có gì ra nữa không, sau đó dùng vải cotton hoặc gì khác nhét lỗ hậu môn lại.

Nếu tắm ba lần vẫn chưa sạch thì tắm thêm năm hoặc bảy lần, kế tiếp lấy nước Wud'ua lại cho người chết, kế tiếp dùng chất thơm thoa lên những nơi dễ gây ra mùi trên cơ thể (như: nách, háng...) và những nơi quỳ lạy và nếu thoa đều lên cơ thể thì tốt hơn, kế tiếp để chất thơm vào vải liệm, hót móng tay và râu mép nếu quá dài nhưng không hót cũng không sao, không hót tóc, không cạo lông nách cũng không cắt da qui đầu bởi không có bằng chứng nào cho phép làm điều này. Đối với người chết là nữ giới thì chia tóc ra thành ba chùm cột ở phía sau.

Thứ năm: Liệm xác chết: Đối với nam tốt nhất là quần bằng ba mảnh vải trắng không quần áo, không khăn đội đầu và quần cho thật chặt nhưng nếu có liệm bằng áo, xà rông và vải băng vết thương cũng không sao. Đối với phụ nữ thì quần năm mảnh vải. Phải biết rằng chỉ bắt buộc quần một lớp vải duy nhất miễn sao che kín toàn thân là được. Đối với người chết đang làm Haj (hành hương) thì chỉ tắm bằng nước pha với lá táo rồi liệm lại bằng hai mảnh vải của y đã mặc hoặc vải khác không che đầu, che mặt và không ướp chất thơm, bởi vào ngày sau y sẽ được phục sinh miệng luôn nói Talbiyah như được nhắc trong Hadith Soheeh, nếu là phụ nữ thì liệm như bao phụ nữ khác nhưng không ướp chất thơm, không khăn che mặt, không đeo bao tay nhưng có thể che bằng vải liệm như được nhắc ở trên, nếu là trẻ em chỉ quần một lớp vải đến ba lớp vải, nếu là trẻ sơ sinh thì quần một lớp áo và hai lớp vải bó vết thương.

Thứ sáu: Người xứng đáng tắm rửa cho người chết là người được người chết chửi chối lại rồi đến cha, đến ông rồi đến những người nam có quan hệ quyết thống gần nếu người chết là nam.

Nếu là nữ: người xứng đáng tắm rửa cho người chết là người được người chết chửi chối lại, đến mẹ, đến bà rồi đến những người nữ có quan hệ quyết thống gần với người chết và vợ chồng có thể tắm cho nhau bởi Abu Bakr được vợ tắm cho và Aly đã tắm cho vợ là bà Fatimah.

Thứ bảy: Cách hành lễ Solah cho người chết: bốn lần đọc Takbeer: Sau lần đọc Takbeer thứ nhất đọc chương Al-Fatihah và có đọc thêm một chương ngắn khác hoặc một hoặc hai câu kinh khác thì tốt hơn vì có Hadith Soheeh từ Ibnu Abbaas đã kể, kế tiếp đọc Takbeer thứ hai thì Solawat (cầu xin bình an và phúc lành) cho Nabi Muhammad giống như trong Ta-shah-hud cuối của Solah, kế tiếp đọc tiếp Takbeer thứ ba thì cầu xin:

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا، وَمَيِّتِنَا، وَشَاهِدِنَا، وَغَائِبِنَا، وَصَغِيرِنَا، وَكَبِيرِنَا، وَذَكَرِنَا، وَأُنثَانَا.
اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ، وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى
الْإِيمَانِ. اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ، وَعَافِهِ، وَاعْفُ عَنْهُ، وَأَكْرِمْ نُزُلَهُ، وَوَسِّعْ مَدْخَلَهُ،

وَاعْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالتَّلْجِ وَالْبَرَدِ، وَنَقِّهِ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْأَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ، وَأَبْدِلْهُ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ، وَأَهْلًا خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ، وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ، وَأَعِدْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَعَذَابِ النَّارِ، وَأَفْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ، وَنَوِّرْ لَهُ فِيهِ. اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ، وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهُ.

(Ol lo hum mú fir li hai yi na, và mai yi ti na, và sha hi di na, và gho i bi na, và so ghi ri na, và ka bi ri na, và za ka ro na, và un tha na. Ol lo hum ma manh ah yai ta hu min na fa ah yi hi a' lal Islam, và manh ta vaf ta hu min na fa ah yi hi a' lal i man. Ol lo hum mú fir la hu, var hâm hu, và a' fi hi, va' fu a'n hu, và ak rim nu zu la hu, và vas sé' mad kho la hu, vúr sil hu bil ma i vath thal ji val ba rod, và naq qi hi mi nal kho to ya ka ma naq qoi tath thâu bal ab yodh mi nad da nas, và ab dil hu da ron khoi ron min da ri hi, và ah lanh khoi min ah li hi, và ad khil hul jan nah, và a i'z hu min a' za bil qob ri, và a' za bin naar, vaf sah la hu fi qob ri hi, và nâu vir la hu fih. Ol lo hum ma la tah rim na aj ro hu, và la tu dhil la na ba' da hu)

Ý nghĩa: Thưa Allah! Hãy dung thứ cho người đang sống, người đã qua đời, người có mặt, người vắng mặt, trẻ em, người già, đàn ông lẫn phụ nữ trong chúng tôi. Thưa Allah! Ai là người được Ngài ban cho sự sống thì hãy ban cho y được sống trên Islam, còn ai là người bị Ngài lấy đi linh hồn thì hãy ban cho y được nhắm mắt trên đức tin. Thưa Allah! Hãy dung thứ, hãy ban hồng ân, ban sự lành mạnh cho ông ta (bà ta). Hãy ban phần thưởng tốt đẹp cho ông ta ở thiên đàng, hãy nói rộng ngôi mộ của ông ta, hãy tẩy rửa tội lỗi ông ta (như được tắm sạch) bằng nước tinh khiết, hãy tẩy sạch tội lỗi ông ta giống như Ngài đã tẩy chất dơ ra khỏi áo trắng, hãy thay đổi ngôi nhà khác cho ông ta (ở thiên đàng) tốt hơn ngôi nhà (ở trần gian), hãy thay đổi người thân khác cho ông ta tốt hơn, hãy cho ông ta vào thiên đàng, hãy cứu vớt ông ta khỏi hành phạt của ngôi mộ và hành phạt ở địa ngục, xin hãy nói rộng ngôi mộ của ông ta và ban ánh sáng trong ngôi mộ ông ta. Thưa Allah! Đừng bao giờ ngăn cấm phần phước của chúng tôi hiến cho ông ta và đừng bao giờ bỏ chúng tôi làm đường lạc lối sau ông ấy.

* **Chú ý:** nếu người chết là phụ nữ thì đổi chữ "hu và hi" thành chữ "ha", nếu hai người thì nói "hu ma", nếu ba người trở lên thì nói "hum".

* Nếu là trẻ em và trẻ sơ sinh thì câu xin câu:

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ فَرَطًا وَدُخْرًا لَوَالِدَيْهِ، وَشَفِيعًا مُجَابًا. اللَّهُمَّ ثَقِّلْ بِهِ مَوَازِينَهُمَا، وَأَعْظِمْ بِهِ أُجُورَهُمَا، وَالْحَقُّهُ بِصَالِحِ الْمُؤْمِنِينَ، وَاجْعَلْهُ فِي كِفَالَةِ إِبْرَاهِيمَ، وَقِهِ بِرَحْمَتِكَ عَذَابَ الْجَحِيمِ.

(Ol lo hum maj a'l hu fa to ron và zukh ron li va li dai hi, và sha fi a'nh mu ja banh. Ol lo hum ma thaq qil bi hi ma va zi na hu ma, và a' zim bi hi u ju ro hu ma, và al hiq hu bi so li hil mù mi nin, vaj a'l hu fi ka fa la ti Ib ro him, và qi hi bi roh ma ti ka a' za bal ja him)

Ý nghĩa: Thưa Allah! Hãy biến nó thành phần thưởng cho cha mẹ nó, hãy chấp nhận sự biện hộ của nó (cho cha mẹ nó). Thưa Allah! Vì nó hãy làm cho bàn cân của cha mẹ nó được nặng thêm, vì nó hãy nhân lên thêm phần thưởng của hai người họ, hãy gán cho nó là người đức hạnh trong nhóm người có đức tin, hãy ban cho nó nằm trong sự bảo lãnh của (Nabi) Ibrohim, và với lòng thương xót của Ngài hãy bảo vệ nó ra khỏi hành phạt của địa ngục.

* Theo Sunnah thì Imam đứng từ ngực đến gần đầu nếu người chết là nam giới, đứng ngay giữa nếu là nữ giới. Nếu cùng lúc nhiều xác chết có nam nữ và trẻ em thì sắp xếp như sau: trước mặt Imam là đàn ông rồi đến bé trai, rồi đến phụ nữ rồi đến bé gái, đầu bé trai ngang với đầu đàn ông, chính giữa phụ nữ ngang với đầu người đàn ông và bé trai, còn đầu bé gái ngang với đầu phụ nữ. Tất cả mọi người khác phải đứng sau lưng Imam ngoại trừ ai không tìm được chỗ đứng nào khác thì được phép đứng bên phải Imam.

Thứ tám: Cách thức chôn: được phép đào ít nhất sâu ngang người đàn ông cao trung bình và móc lỗ qua một bên theo hướng Qiblah, kế tiếp đặt xác chết vào lỗ đó nằm nghiêng bên phải mặt hướng về Qiblah, kế tiếp gỡ lỏng các mối cột ra, không mở mặt xác chết ra dù là nam hay nữ, kế tiếp dùng gạch sống (gạch chưa đun) chặn lỗ đó lại để đất đùng đề lên xác chết, nếu không có gạch sống thì bằng bất cứ gì như sắt, cây, đá... miễn sao che không cho đất đề lên xác là được, kế tiếp lấp đất lại và khuyến khích nên nói câu:

بِسْمِ اللَّهِ، وَعَلَى سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ

(Bis mil lah, và a' la sun na ti ro su lil lah)

Ý nghĩa: Nhân danh Allah. Và đã đi trên con đường Thiên Sứ của Allah.

Được phép đập mộ lên cao khoảng một gang tay, nếu có thể nên rải sỏi lên mộ và tưới nước lên.

* Đối với người có mặt tại mộ, sau khi lấp đất xong nên nán lại cầu xin cho người chết bởi Nabi ﷺ đã đứng lại và nói sau khi lấp đất xong:

قَالَ ﷺ: ((اسْتَغْفِرُوا لِأَخِيكُمْ وَاسْأَلُوا لَهُ التَّثْبِيثَ فَإِنَّهُ الْآنَ يُسْأَلُ)) رواه أبو داود.

"Mọi người hãy cầu xin tha thứ tội cho người anh em của chúng ta, hãy cầu xin cho y trả lời đúng các câu hỏi. Bởi lúc này đây y đang bị hỏi." Hadith do Abu Dawud ghi lại.

Thứ chín: Được phép cho những ai không kịp dâng lễ Solah cho người chết dâng lễ Solah cho y sau khi chôn xong trong thời gian ít hơn

một tháng, bởi Nabi ﷺ đã từng làm, còn nếu đã hơn một tháng thì tuyệt đối không được phép bởi Nabi ﷺ không từng dâng lễ Solah cho ai sau khi đã chôn cất được hơn một tháng.

Thứ mười: Đối với gia đình người chết không được nấu nướng hay chuẩn bị gì để tiếp đón khách viếng, bởi ông Jabir bin Abdullah Al-Bajaly vị bằng hữu đức hạnh của Rosul ﷺ đã nói:

قَالَ جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْبَجَلِيُّ: ((كُنَّا نَعُدُّ الْاجْتِمَاعَ إِلَى أَهْلِ الْمَيِّتِ وَصَنَعَةَ الطَّعَامِ بَعْدَ دَفْنِهِ مِنَ التَّيَاحَةِ)) رواه الإمام أحمد بسند حسن.

"Chúng tôi cho rằng việc tập hợp nhau lại đến nhà người chết chia buồn và làm thức ăn đãi khách sau khi đã chôn cất xong là hành động khóc than kể lễ thái quá." Hadith do Imam Ahmad ghi lại theo đường truyền Hasan.

Còn việc mọi người nấu thức ăn rồi mang đến cho gia đình người chết là điều được phép làm đối với dòng họ và xóm làng, bởi trước kia khi nhận được tin Ja'far bin Abi Tolib bị tử chiến ở Shaam Nabi ﷺ ra lệnh mọi người nấu thức ăn mang đến cho gia đình ông Ja'far và nói:

قَالَ ﷺ: ((إِنَّهُ أَتَاهُمْ مَا يُشْغِلُهُمْ))

"Bởi tin tức (Ja'far) từ trần làm cho (gia đình) rất đau buồn."

* Đối với gia đình người chết được phép mời hàng xóm đến ăn uống những thức ăn được mọi người mang đến tặng dù là thời gian nào.

Thứ mười một: Đối với phụ nữ không được phép thủ tiết cho người chết quá ba ngày dù là ai ngoại trừ chồng. Nếu chồng chết bắt buộc người vợ phải thủ tiết bốn tháng mười ngày, nếu là phụ nữ mang thai phải thủ tiết đến sau khi sanh nở bởi tất cả đều được truyền lại từ những Hadith Soheeh từ Nabi ﷺ.

* Đối với nam giới không được phép thủ tiết cho bất cứ ai dù trong dòng họ lẫn người khác.

Thứ mười hai: Đối với nam được phép viếng thăm mộ phần và cầu xin Allah thương xót và tha thứ cho họ nhằm liên tưởng rằng mình cũng sẽ giống họ vào ngày nào đó, Nabi ﷺ nói:

قَالَ ﷺ: ((زُورُوا الْقُبُورَ فَإِنَّهَا تُذَكِّرُكُمْ الْآخِرَةَ)) خرجه مسلم

"Các người hãy thăm viếng mộ phần đi, bởi điều đó làm cho các người nhớ đến ngày tận thế." Hadith do Muslim ghi lại.

Trước kia, Nabi ﷺ dạy tập thể bằng hữu khi thăm viếng mộ phần thì đọc câu cầu xin:

قَالَ ﷺ: ((السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ، مِنَ الْمُؤْمِنِينَ، وَالْمُسْلِمِينَ، وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ، وَيَرْحَمُ اللَّهُ الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنَّا وَالْمُسْتَأْخِرِينَ، أَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ))

(As sa la mu a' lai kum ah lad di yaar, mi nal mu mi nin, val mus li min, và in na in sha Ol lo hu bi kum la hi qun, và yar ha mul lol hul mus taq di mi na min na val mus tá khi rin, as a lul lo ha la na và la ku mul a' fi yah)

Ý nghĩa: Cầu xin Allah ban bình an cho tất cả người có đức tin và những người Muslim ở dưới mộ. Nếu Allah muốn, thì chúng tôi là những người nối bước theo sau các bạn. Cầu xin Allah mở lòng thương xót cho những ai đi trước và những ai tiếp bước theo sau trong chúng ta. Cầu xin Allah ban cho chúng tôi được lành mạnh và xin Ngài đừng trừng phạt các bạn.

Đối với phụ nữ không được phép viếng thăm mộ, bởi Nabi ﷺ đã nguyên rủa phụ nữ nào đi viếng thăm mộ phần, bởi họ sẽ gây ra nhiều chuyện khác vì không có lòng kiên nhẫn. Tương tự thế họ không được phép đi theo xác chết đến nghĩa địa, bởi Nabi ﷺ đã cấm phụ nữ làm điều đó, còn dâng lễ Solah cho người chết tại Masjid hoặc nơi hành lễ Solah thì được phép đối với nam và nữ.

Đến đây là tất cả những gì tôi có thể viết lên. Cầu xin bình an và phúc lành cho vị Nabi Muhammad cùng gia quyến vào dòng tộc Người.

Tác giả

Abdul Azeez bin Abdullah bin Baaz

Dịch thuật:

Abu Hisaan Ibnu Ysa